

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Reverendissimorum ac Illustrissimorum
Dominorum Praepositorum, Decanorum & Scholasticorum
Cathedralis Ecclesiae Hillesheimensis**

Behrens, Konrad Barthold

Lemgoviae, 1705

Catalogus, Reverendissimorum ac Illustrissimorum Dnn. Praepositorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64282)

7

CATALOGUS,

REVERENDISSIMORUM AC ILLUSTRISSIMORUM
DNN. PRÆPOSITORUM.

PRÆPOSITI MAJORIS in *Ecclesia Hildesheimensi* dignitas ac nomen ante octingentos & undecim annos primum innotuit, anno scilicet nonagesimo tertio seculi noni, post foundationem vero Episcopatus à *Carolo Magno* aulicæ factam, nonagesimo octavo. Occasionem constituendi dabat administratio rerum ac bonorum secularium *Reverendissimi Cathedralis Capituli*, quæ cum Dominos à cura rerum divinarum avertere posset, consultius videbatur, eandem ad unam personam cum summa dignitate ac potestate transferre.

Anno 897.

Episcopatum eo anno gerebat *Wigbertus*, Præfulum in ordine sextus, ceu qui adhuc biennio post concilio Triburiensi interfuit, eique subscripsit, & demum Anno 903. vita excessit, Kalendis Novembris in templo S. Cæcilie terræ mandatus, ut adeo male successori ejusdem, *Walberto Episcopo, Præpositi* constitutio à quibusdam adscribatur, nisi hæc ita concilientur, ut, quæ *Wigbertus* dicto anno disposuerat, at morte præventus in effectum tradere non potuerit, Successor denique *Walbertus* confirmarit.

Tom. XXIV.
Concil. Edit.
Regia Paris.
sin. p. 675.

Primus autem, qui dignitate hac præcelluit, BAVO est, cujus administrationi tradebatur tertia illa bonorum Ecclesiasticorum pars, quam
Wig-

Wigbertus ac Walbertus, duabus sibi retentis, in reditus Dominorum annuos destinaverant.

Beyerlink.
Theatr. tit.
Episcopi.

l. 4. Chron.
p. 37.

Du Chêne
Histor. Fran-
cor. Tom. 3.
p. 515.
Anno 984.

- A. 1013.
ibid. p. 519.

OSDAGUS, primam juventutem in cœnobio *Augiensi*, prope Constantiam, in lacus *Bodanici*, insula lito peregit, dein ab *Ochwino*, Monasterii ad S. Mauritium *Magdeburgi* Abbate, qui & ipse ejusdem loci olim cœnobita fuerat, tuncque *Hildesiam* ad Præsulatum istius Ecclesiæ *Detthardo Episcopo* mortuo capeffendum migrabat, ad dicti cœnobii gubernationem evocatus est. Eundem porro *Ochwinum Hildesiam* secutus, postremis ejus temporibus cathedralis Ecclesiæ ibidem Præpositus extitit, à *Ditmaro Episcopo Mersburgensi* commemoratus. De gente erat Nobilium de *Algermissen*/equitum quondam *Hildesiensium*, qui uno ab urbe nostra milliari in pago cognomine primum avitam sedem habentes, ante ducentos circiter annos exspirarunt. Pagum ipsum majorem *Algermissen*/cum triginta mansis, ceu hæreditatem suam *Osdagus Ecclesiæ Hildesheimensi* obtulit. Non minus autem sanguine, quam prudentia ac religiosis virtutibus conspicuus fuit. Chronographus antiquior, Virum summæ caritatis ac castitatis vocat, inque sancta religione probatum, qui cum magno consensu cleri ac plebis ad Pontificalem honorem promotus sit. Anno vero 984. *Ochwino* successor in præsulatu *Hildesiensi* extitit, quo in quintum circiter annum functus, quæ peregerit, ad Historiam Episcoporum nec tractationem hanc pertinent. Obit anno 989.

GODESCHALCUS, anno 1013. 17. Kal. Aug. extinctus est, forte ex animi dolore, quem facile contraxit ex incendio paucos ante menses cathedrale

drale templum devastante, quo non solum pretiosissima missalia ornamenta, sed & inexplicabilis ac irrecuparabilis librorum copia, ut Chronographus vix centum annis posterior loquitur, perierunt.

BODO, anno 1022. memoratur.

WIGGERUS, obiit 5. Kal. April. anno 1032.

VOLCHARDUS, *Ecclesiæ Hillesheimensis* primum vice Dominus ac à *Godehardo Episcopo* in intimam familiaritatem adscitus, mox Præpositus anno 1040. in Episcopum Brandenburgensem eligitur. Felicem eundem hujus *Ecclesiæ Episcopum* vocat scriptor vitæ *Godehardine* coævus.

BENNO, Suevus natione, primum ab *Azelino Episcopo* cathedralis *Ecclesiæ Scholasticus* constituitur, deinde vero ejusdem Præpositus factus, totius simul Episcopatus administratorem egit. Functioni huic magna cum dexteritate ac integritate incumbentem *Henricus IV.* Imperator anno 1067. *Goslariæ* hyberna transfigens, die *S. Clementis Osnabruggi Episcopum* constituit. Ejus dein partes in ferali illa Germanici Imperii distractione hoc in tractu cum *Liemaro, Archi-Episcopo Bremensi* solus *Benno* egregie tutatus est, eaque propter à reliquis *Saxoniarum Principibus* e diæcesi sua ejectus, anno demum 1081. autoritate *Gregorii Pontificis Romani* restituitur, multaque præclare incommodum *Ecclesiæ Osnabruggensis* egit, quæ hujus loci non sunt. Mortuus *Iburgi* anno 1088. VI. Id. Aug. in Sanctorum album postea relatus non est, ut quidam scribunt. Ilte enim *Benno Episcopus Misnensis in Saxonia* superiore fuit, ortus ex familia *Comitum Woldenbergiorum* nostræ

B

Diæ-

A. 1022.

A. 1032.

A. 1040.

ap. Brower.
pag. 50.Ertwinus
Erdmannus
Chron. Osnabr. in Op.
Meibomii,
T. 2. pag. 207.
A. 1067.Turkius
Ann. Westp.
Mss. ad ann.
cit. n. 4.Id. ad ann. h.
n. 5.Fabricius
Annal. Misnens.
pag. 88.
92. 180.

Diæceseos, Præpositus primum *Goslariensis*, ac demum anno 1066. *Præsul Misnensis*, defunctus anno 1107. In sanctorum vero numerum ab *Adriano VI.* Pontifice, relatus anno 1524.

HENRICUS, *Comes Stolbergius*, ad annum 1086. Præpositus audit.

A. 1086.
Henniges
Op. Geneal.
p. 335.

Anno 1108.
Chron. Fran-
kenb. p. 5.

Anno 1116.
Calvisius
Op. Chronol.

Erdmannus
ap. Meibom.
Op. T. 2. pag.
209.

Turkius
Ann. ad an-
no 1118. n. 4.

CONRADUS, anno 1108. Præpositus erat, testimoniumque suum præbuit in tabula *Udonis Episcopi Hildesimensis*, qua Ecclesiæ S. Petri in monte *Frankenberg Goslarie* jus parochiæ constituerebat. Magna vero Præpositus hic apud *Cæsarem Henricum V.* gratia ac indulgentia valuit, qui etiam ad instantiam & petitionem ejusdem *Würzeburgi* (ubi anno 1116. aulam habebat Imperator, *Franconiæque Ducatum Episcopo Würzburgensi* ablatum, Sororio suo, *Conrado Sueviæ Duci* donabat) civitatem novam inter *Hildesiam* & *Roschefe* sitam, liberam pronunciavit, ita ut soli Præposito majori semper subesset, ac in devotione ejus permaneret. Nec substitit hic clementia Cæsaris, sed eundem Præpositum ad sedem quoque *Osnabruggensem Episcopalem* promovit. Obierat eo tempore *Godscalcus, Comes Diepholtanus*, hujus Episcopus, ac à *Canonicis* successor destinabatur *Dethardus*, invito admodum *Cæsare Henrico V.* qui *Conradum* Præpositum nostrum investiebat, sed eventu non æque felici. Quamvis enim *Fridericus, Comes Arensbergius*, famosus ejus ævi bellator, Cæsaris jussu *Conrado* operam suam addiceret, ac *Osnabruggensibus*, ut eundem reciperent, integro quinquennio arma intentaret, *Dethardus* tamen *Friderici* præsertim *Archi-Episcopi Coloniensis*, à quo *Coloniæ* solenniter *Episcopus Osnabruggensis*

con-

consecratus erat, ope *Arensbergium* tandem prælio vicit; cumque brevi post mors ejusdem Comitit, & *Dethardi* cum *Henrico Casare* reconciliatio, Pontificisque summi autoritas accederet, *Conradus* noster cathedræ *Osnabruggensis* possessionem adeptus non est. Sine dubio autem *Godscalcus* Episcopus circa annum 1117. obiit, eoque statim *Conradus* ab Imperatore iterum substitutus est, cum biennio post *Conradi* in præpositura Successor, *Bertholdus*, ut mox videbimus, Infulam Episcopalem *Hildesensem* nactus sit. Consentit etiam transactio *Henrici V.* Imperatoris, cum Collisto, summo Pontifice in conventu *Wormatiensi* anno 1122. 24. Sept. instituta, Concordatum Nationis Germanicæ antiquissimum vocant. Hac enim sancita, cum *Henricus* Imperator Episcopos Pontifici faventes, adeoque *Dethardum* simul in gratiam receperit, & vero hic quinque annis cum *Conrado* Præposito certaverit, necesse est mortem *Godscalci* Episcopi & electionem *Dethardi* *Conradique* circa annum 1117. accidisse.

BERTHOLDUS, officio ecclesiastico excellenter eruditus, & religiosæ conversationis studio præclarus, genere & moribus optabilis, anno 1118. a Præpositura ad Episcopatum transfertur, quem duodecim annis magna cum laude gessit, annoque 1130. obiit.

BERNHARDUS, ex familia *Comitum Rotemburgiorum* ad *Tubarim*, Cathedralis Ecclesiæ primum Scholasticus, ac demum Præpositus, literatura ac discretione omnique virtutum decore conspicuus. Anno 1130. magno cleri ac populi desiderio in Episcopum eligitur, vixque adduci potuit,

B 2

ut

A. 1117.

Leibnizius
Cod. Diplom.
Part. 1. p. 20.Reutelius
Chron. Hildesb. p. 87.
Cranzius l.
6. Met. c. 7.
Anno 1118.
Paullini not.
ad Rentel.
pag. 87.
Anno 1130.

ut Infulam acciperet. Præfuit annis 23. tandemque oculis captus onus resignavit.

A. 1134.
Browerus
vid. S. God.
p. 65.

BERTHOLDUS Præpositus anno 1132. solenni sepulchri S. *Godehardi* Episcopi refectioni adfuit, omnibusque cunctantibus & moram longam facientibus primus corpus sublevabat. Forte autem per anticipationem Præpositus ad eum annum vocatur à scriptore coævo *Bertholdus* iste, qui dein ad annum 1143. mortuus notatur.

UDO, anno 1134. Præpositus erat, cum *Ludgardis Abbatissa Gandersheimensis Cluse* cœnobium ordinis Benedictini fundaret, qui locus cum jurisdictioni Ecclesiasticæ Episcopi *Hildesheimensis* eo tempore subesset, à *Bernhardo* Episcopo fundatio hæc Tabula publica confirmata est, cui quoque *Udo* Præpositus cum *Bertholdo* Presbytero, *Anselmo* Episcopo *Brandenburgensi*, *Sigfrido* Comite & Advocato hujus novi monasterii, nec non *Ludolfo* de *Woltingerode* aliisque, subscriptione nominis sui testimonium perhibuit.

A. 1143.
Chron. Ste-
derb. in
Meib. Op. T.
1. p. 453.
A. 1146.

BERTHOLDUS anno 1143. moritur.

DIDERICUS, anno 1146. dignitate hac conspicuus erat, quo *Bernhardus*, Episcopus *Hildesheimensis* fundationem cœnobii Benedictini in honorem S. *Godehardi* anno 1132. à se erecti, tabula publica roborabat, in qua concambii cujusdam ab hoc *Diderico* Præposito instituti mentio fit.

A. 1151.

CONRADUS, Præpositus erat anno 1151. Eo anno *Bernhardus*, Episcopus *Hildesheimensis* novale juxta montem S. *Mauritii* ad reparationem publicæ viæ, quæ de monte ad civitatem ducit, legabat, *Bruningumque* monachum *Reinbusanum* loculo isto investiebat, ac ut idem loculus majoris mo-

momenti & devotionis existeret, capellam ibi constructui concedebat, quæ omnia cum aliis *Conradus* hic subscriptione sua rata habuit.

REINHOLDUS, fundator Ecclesiæ Collegiatæ *S. Johannis Hildesii* ante pontem lapideum in *Dammone*, ex antiquissima *Dasfliensium* Comitum ad saltum *Söllingensem in Hildesiiensi* Episcopatu gente ortus, quæ anno 1329. adeoque jam ante trescentos septuaginta quinque annos in *Simone Comite* exspiravit. Historiam gentis Illustrissimæ magna industria singulari Chronico explicavit *Johannes Leznerus*, scriptor notissimus, quoniam tamen fieri non potuit, ut omnia documenta tabulæque ad notitiam ejusdem pervenirent, feriem quoque ipsius Genealogicam, quam de Comitibus his formavit, in plurimis adhuc mancam deprehendi, mirum non est. Nec enim meminit duorum *Annonis, Archi-Episcopi Coloniensis*, qui quoque ex hac domo ortum traxit, fratrum, *Adolphi*, qui anno 1070. occurrit, & *Wesilonis*, qui anno 1064. *Archi-Episcopus Magdeburgius* factus est. Nec *Reinholdi*, Præpositi nostri fratris *Ludolphi*, cujus anno 1153. & anno 1157. mentio incidit; nec duorum fratrum *Ludolphi & Adolphi*, qui ab anno 1180. ad annum 1237. nec aliorum duorum fratrum *Adolphi & Ludolphi*, qui ab anno 1241. ad annum 1256. occurrunt; nec *Adolphi* *Comitis Dasfliensis in Nienober* qui anno 1241. cum dictis Agnatis suis tabulis subscripsit. *Reinholdus* vero jam anno 1151. *Cathedralis Ecclesiæ Hildesheimensis* Præpositus exstitit, Herbipolique Comitibus Imperii intererat, ubi *Conradus* Imperator consilio *Principum Saxonie, Dethalrici* scilicet

cet Halberstadensis, Bernhardi Paderbornensis,
 Henrici Mindensis Episcoporum, Wiboldi Abbatis
 Corbejensis, Hinrici Ducis, Friderici Palatini Co-
 mitis, Marchionis Alberti & Hermanni Comitis
 Winzenburgii, nec non familiæ ad Ecclesiam ean-
 dem pertinentis consensu, Regalem Abbatiam
 Ringelheimensem, Bernhardo Episcopo Hildeshei-
 mensi ejusque Successoribus III. Kal. Augusti sub-
 jiceret, ubi tabulis Cæsareis una cum Sigfrido
 Würzburgensi, Albertoque Misnensi Episcopis, plu-
 rimisque aliis Comitibus Reinholdus subscripsit.
 Anno sequente in Comitatu Hinrici Leonis Saxo-
 niæ Ducis in Westphaliam ibat, in qua cum Dux
 donationem matronæ cujusdam confirmaret, ta-
 bulæ huic quoque testimonium suum cum Ottone
 Comite de Ravensberg | Henrico, Comite Arens-
 bergio, Alberto, Comite Eversteinio aliisque appo-
 suit. Anno 1153. cum Bernhardus Episcopus Hil-
 desheimensis senio confectus, oculisque captus
 Infulam deponeret, ad Præfultatum expetebatur,
 sed consensum ejus extorquere nequiverant, ceu
 quem divina providentia ad majora destinaverat.
 Aderat enim eidem spectabilitas personæ gratiosa,
 ingenium sapientia validum, animus imperterri-
 tus, eloquentia mirabilis, mansuetudo & miseri-
 cordia. Cancellarii autem munus ab eo tempore
 apud Fridericum Cæsarem gessit, primaque ejus
 mentio occurrit anno 1156. in Comitibus Ratisbonen-
 sibus, in quibus cum dictus Imperator XV. Kal.
 Oct. Henricum I. Austriæ Ducem crearet, diplo-
 ma Cæsareum Reinholdus Cancellarius, vice Ar-
 noldi Monguntini recognoscebat. Cum eodem
 Cæsare anno sequente Treviros profectus, tabu-
 lam

Anno 1152.
 Stangefoli9
 Anal. West-
 phal. l. 3. p.
 305.

Anno 1153.

Radevicus
 l. 1. de gest.
 Frider. c. 18.

Anno 1156.
 Turkus
 An. ad ann.
 n. 1.

Browerus
 Annal.
 Trev. lib. 14.
 pag. 63.

lam ejusdem, qua Hillino ejus sedis Archi-Episcopo Abbatiam *S. Maximini* plenarie subjicit VIII. Id. Januar. recognitione sua confirmat. Sub finem anni paulo ante Kalendas Januarii *Goslariae* in conventu Imperii tabulas, quibus *Fridericus Caesar*, *Henrico Leoni* Duci Comitatum *Utonis* in montanis *Harzicis* donat, vice *Arnoldi Moguntini Archi-Cancellarii* subsignat. Anno 1158. Imperator *Francofurti* conventum, ac dein Paschatis festum in Insula *S. Sviberti* infra *Coloniam* celebrabat. Utroque in loco *Hartwicus Archi-Episcopus Bremensis* in favorem Ecclesiae suae diplomata quaedam impetravit, quae, *Francofurtensia* quidem duo, XVII. Kal. April. tertium vero X. Kal. Maj. *Reinoldus* quoque Cancellarius recognovit. Post Pentecosten cum *Ottone Palatino Wittelspachio*, ab Imperatore in *Italiam* missus est, ut Sacramenti religione populum in fide ejusdem confirmaret, quod etiam egregie praestitit, ut adventante ipso cum exercitu Imperatore tota provincia *Mediolanensis* cum urbe ad obsequium rediret. Sequenti vero anno dicta urbe iterum tumultuante *Reinholdus* cum *Goswino Comite* ac *Ottone Palatino* eo jussu Caesaris ivit. Ibi duobus his ad muros persistentibus *Reinholdus* turbae in medio civitatis se credidit, sed tristifere cum eventu. Exorto enim subito plebis tumultu lapidibus appetitus & pene trucidatus occubisset, nisi in tempore supervenisset *Archi-Episcopus Mediolanensis*, ejus industria se iterum ex urbe subduxit. Caesar perlato ad se nuncio legatos suos violatos, & cum ignominia ejectos ex urbe, Kalendis Februarii *Autiniaci Mediolanenses* ad dicendam causam citat, cumque respon-

Anno 1157.
Maderus
Antiq. Dom.
Brunsv. pag.
120.

Anno 1158.
Conringius
Bericht
Erh. Bisch.
Brem. Ho-
heit.

An. 1159.
Turkius ad
ann. n. 2.

Gelenius
Sac. Colon.
p. 248.

An. 1162.
Turkius ad
ann. 7. 2.

respondissent superbius & apertam præ se ferrent rebellionem ex procerum Imperii sententia proscripti, ac hostes pronunciati sunt. Interea vero hi studiose se armant, inque suburbiis, ne Cæsari cum exercitu adventanti infervirent, sacra omnia profanaque diruunt. Inter cætera antiquum monasterium *S. Eustorgii* tum quoque à fundamentis eversum, & quicquid in eo sacraati erat in urbem translatum, quæ inter sanctorum trium magorum corpora tunc erant. Circa idem vero tempus *Fridericus, Coloniensis Archi-Episcopus* mortem obibat, omniumque votis *Reinholdus* sufficiebatur. Quæ quantaq; tunc pro Cæsare in primis *Friderico* per universam Europam seu militiæ ejus Dux, seu ad Reges exteros legatus, vel quoque incommodum ac emolumentum suæ Ecclesiæ gesserit, hujus loci non sunt & ad *Coloniensem* historiam pertinent, Cæsarque ipse in diplomate quodam, quo rapacitatem fisci anno 1166. coercet, agnovit, ac universis Principibus eundem in exemplum proponit, ceu cujus fidem sinceram, constantiam invictam, labores immensos, ut verba habent, sæpe numero fide oculata perspexerit. Illud autem unum non prætermittendum, *Reinholdum* anno 1162. è Mediolanensi urbe à se Cæsaris nomine occupata trium sanctorum Magorum corpora *Coloniam* ad *Rhenum* transtulisse. Præfuit autem Archi-Diœcesi huic tantum annis septem, non pluribus, ceu quidem aliis visum, annoque 1167. Cæsarem iterum in *Italiam comitatus Romæ* lue pestifera cum aliis Imperii proceribus exstinguitur XIX. Kal. Septembr. ossa ejus *Coloniam* relata, ac sepulchro decenter extracto illata sunt. Conditus est in æde Prin-

Principe in facello *B. Mariae*, ante statuam ejusdem, quam Mediolano simul transtulit. Hodiedum supina ejus imago ex ære fusa, ac lapidi sepulchrali inserta videtur, tenetque manu ex ære fastigiatum thronum.

Id. ad ann.
n. 5.

WERNO anno 1167. in tabula *Hermannii Episcopi Hildesheimensis* legitur, quibus donationem prædioli in *Bolchardessen* à vidua *Thietmari* à *Wibese* Cœnobia *S. Godehardi* ibidem factam confirmat, quam etiam subscriptione sua hic Præpositus cum aliis confirmat. Emerat quoque ejusdem cœnobia secundus Abbas mansos quosdam in *Swichelte* à *Thiderico de Goltorn* aliisque, hi ut ab omni impetitione cœnobia firmi imposteriorum permanerent, simili tabula confirmatoria dictus Episcopus anno 1169. XII. Kal. Januarii roborabat, cui etiam cum plurimis aliis nomen suum in testimonium apposuit. Idem quoque sub *Adelhogo Episcopo* anno 1173. (quo igitur *Hermannum Episcopum* Antecessorem saltim obiisse, necesse est, fecus ac quidam anno sequenti volunt) præstitit, cum hic dicto anno XV. Kal. Novembris prædicto cœnobia decimam in *Achtum* aliaque bona in *Wiezchelt* *Hottelem* & *Osselse* confirmaret.

Anno 1167.

Anno 1169.

Anno 1173.

CONRADUS, Anno 1178. in tabulis cœnobia *Lambspringensis* occurrit. Anno 1178.

BERTHOLDUS, anno 1181. *Adelhogi Episcopi* tabulam subscriptione sua roborabat, qua cœnobia *S. Godehardi* iterum decimæ quædam confirmantur. Anno 1184. Idem Episcopus in conventu publico *Hildesensi* concambium mansi unius, quem *Sigfridus de Gladebeck* *Ecclesie Hildesensis* ministerialis, in feudo tenuerat ab Episcopo, eidem.

Anno 1181.

Anno 1184.

- demque resignaverat, cum *Wolfframo Præposito in Thippoldshusen* tabula scripta ratum habebat, cui & *Bertholdus* quoque nomen suum in testimonium apposuit. Anno sequenti *Abbas S. Godehardi Ecclesiam* quandam à matrice sua liberabat, sibi que incorporabat, cui cum *Adelhogus Episcopus XII. Kal. Novembr.* consensum largiretur, tabulam hanc quoque Præpositus hic cum aliis subsignavit. Anno 1185.
- Cum vero sæpius dictum cœnobium ex donatione fundatoris sui *Bernhardi Episcopi* decimam in *Niugenhusen* possideret, *Adelhogus Episcopus* non eandem solum ipsis confirmavit, sed & alia addidit, quibus literis idem quoque *Bertholdus* testimonium cum aliis subscriptione nominis sui perhibuit. Anno 1188.
- HARTBERTUS**, ex familia equestri hujus Diœceseos de *Barvelte* jam pridem extincta ortus, cathedralis primum Ecclesiæ Cantor, magnum & sincerum erga eandem affectum ipsa operum exhibitione ubique comprobavit. Quapropter in Præpositum electus jam circa annum 1194. in ea dignitate constitutus erat, cum *Johannes, Ecclesiæ S. Andreæ Hildesheimii* Sacerdos, quatuor mansos eidem Ecclesiæ conferret, cui donationi in præsentia *Bernonis Episcopi Hildesheimensis* factæ, Anno 1194.
- Hartbertus* hic aditit. Anno 1198. in locum *Conradi Episcopi* sui à cathedrali Capitulo communi & canonico consensu electus est; Cum vero equestris ordo ipsi adversaretur, difficillima ex in tempora suborta, ita ut etiam diœcesi relicta in tutiorem locum secedere coactus fuerit. Non est præsentis instituti, singula hæc explanare, adversa omnia magna animi fortitudine ac sedulitate superavit, annisque novendecim præfuit, nec ut mox ex tabula quadam patebit anno 1208 obiit. Anno 1198.
- BER-

BERTHOLDUS, anno 1208, inter *Bernhardum Episcopum Paderbornensem & Abbatem ac conventum Northeimensem* Commissarius erat. Episcopus hic instinctu *Bertholdi* plebani *Hammenstedensis* prædium prope *Northemium*, den *Heuseberg* vulgo dictum contra Abbatem & conventum ejusdem cænobii sibi vendicabat; Lite ad sedem Romanam delata *Bertholdus Præpositus* cum *Alexandro Abbate Cellensi in Hercynia* aliisque clericis iudex constituitur, cumque à parte *Bernhardi Episcopi* probationes deficerent, ferri candentis portatio *Bertholdo Plebano*, *Paderbornensis Episcopi* causam agenti, sententia iudicium injungebatur, quam cum plebanus hic renueret, Abbas & Conventus *Northeimensis* causam eviderunt. Idem *Bertholdus Præpositus* anno 1212. X. Kal. Dec. consensum suum dabat ordinationi cuidam ab *Hartberto Episcopo* in favorem *Canonicorum Collegiatæ Ecclesiæ S. Andreæ Hildesii* constitutæ.

Anno 1208.
Leznerus
Chron. Gotting. MS. p. 240.

JOHANNES Præpositus testem se profitetur in tabula *Conradi Episcopi*, qua *Volchardo* Abbati & Conventui *S. Godehardi* emptionem bonorum in *Bledelern* ab equitibus de *Hyscen* factam anno 1220. confirmat.

Anno 1212.

Anno 1220.

WILLEBRANDUS, *Comes Oldenburgius* literarum ac virtutum studiis egregie excultus, magnæque devotionis, anno 1211. (quo adhuc & *Hildesii* ac *Paderbornæ* Canonicum agebat) in comitatu *Leopoldi* gloriosi *Austriæ Ducis* ac *Hermannii de Salza* ordinis *Teutonici* Magistri profectioem in terram sanctam suscepit, quam dein eleganti pro ævi ratione scripto comprehendit, superiore seculo à Leone Allatio typis *Coloniensium* publicæ

Scatenius
Ann. Pad.
part. 1. p. 1014.

Chron. Bel-
gii p. 230.

Anno 1226.

luci datum. Exin à *Conrado Episcopo* suo, per id tempus Romæ in aulis Pontificis ac Imperatoris versante, in *Italiam* evocatus *Friderico Imperatori* innotuit, qui eodem ob peregrinandi petitionem prudentiamque in legationibus uti cœpit. Erat enim vir constans, fortis ac ingenuus. Anno 1226. agente imprimis *Conrado Episcopo* suo in locum *Oliverii Episcopi Paderbornensis* successit, cumque ea propter Præposituram Ecclesiæ nostræ Cathedralis retinere fas non esset, simul tamen cum Reverendissimo Capitulo propter administrationem in Præposituralis ipsi orta fuisset, eandem dicto Anno tertio Kal. Novembr. cum successore suo *Conrado & Capitulo* composuit. Sub finem sequentis anni, cum *Willebrandus in Italia* apud *Fridericum Imperatorem* publicis Imperii negotiis occupatus esset, ad regendam quoque *Ultrajectensem Ecclesiam* in locum *Ottonis Episcopi*, qui in bello contra *Twentios* occubuerat, tanquam idoneus vindex, postulatur, multaque egregia bello ac pace, paucis istis quibus præfuit annis, gessit. Obiit Anno 1233. VI. Kal. Augusti *Swollis*; Moriturus dextram magna animi fiducia adstantibus ostendit, professusque est, manum illam nullis unquam muneribus corruptam, nec ulli injuriam intulisse. Sepultus, tumuloque admodum magnifico decoratus est *Trajecti* in templo *S. Servatii*, quod cum adjuncto virginum ordinis *Cisterciensis* cœnobio è fundamentis exstruxerat. Scriptores Genealogici, ac imprimis, quod miror *HAMELMANNUS*, qui ex *Archivo Comitum Oldenburgiorum Chronicon* suum confecit, præposituræ *Hildesienfis* in *Willbrando* hoc non meminerunt, ac
hic

hic insuper eidem unum tantum fratrem adscribit *Ludolphum Canonicum Paderbornensem* ac *Ultrajectinum*, cum tamen in literis anno 1205, *Willbrandus* hic fratres suos *Henricum ac Burchardum* ceter; Occubuerunt autem duo hi fratres anno 1234. in prælio *Archi-Episcopi Bremensis*, & *Conradi Episcopi Hildesimensis* cum *Stedingis*. Matrem *Willbrando* **HAMELMANNUS** *Comitem de Wolpe* assignat, cum fuerit *Willbrandi Comitis Hallermundani*, qui anno 1163. *Abbatiam Loccumensem* cum aliis fundavit, filia beatrix.

P. 1. Chron.
Old. c. 22.
Exstormius
Chron. Wal-
kenr. p. 54.

CONRADUS, Antecessoris sui *Willbrandi* ad *Paderbornensem Episcopatum* translatis literis cum *Reverendissimo Capitulo* anno 1226. 3. Kal. Nov. ut dictum transigit.

Anno 1226.

GODSCHALCUS anno 1231. VI. Non. Octobris literis *Conradi Episcopi Hildesheimensis*, quibus permutationem cujusdam parochiæ *S. Andreæ* partis confirmat, cum aliis testibus subscribit.

Anno 1231.

BURCHARDUS anno 1233. in *Archi-Episcopum Magdeburgensem* electus, *Alberto Comiti Hallermundio* ea in dignitate successit, tribusque tantum annis isti *Ecclesiæ* præfuit.

Anno 1233.
Meibomius
Tom. 2. Op.
p. 330.

REINHOLDUS, anno 1235. aderat contractui *Ludolphi Abbatis S. Godehardi* cum *Theodorico de Depenam*, super bona in *Jesen* / tabulamque subscriptione sua roborabat. Anno 1240. *Conradus Episcopus Hildesheimensis* eidem Abbati conventuique emptionem dimidiæ decimæ in *Bornem* molendinique in *Astede* literis confirmabat, quibus idem *Reinholdus* Præpositus quoque subscripsit. Anno 1243. *Conrado Episcopo Hildesheimensis*, cum

Anno 1235.

Anno 1240.

Anno 1243.

is cœnobio Luccensi tres mansos in *Hottelē* conferret, testimonium perhibebat. Anno 1246. *Her-
mannus & Hinricus* fratres *Comites Woldenbergii*
*Chron. Fran-
kenb. p. 17.* decimam minoris *Nawen* resignaverant, quam
exin *Conradus Episcopus Hildesienſis* idibus Maj-
conventui *Frankenbergensi Goslarie* addicebat,
ubi inter testes etiam primo loco *Reinholdus* noster
Anno 1249. comparet. Anno 1249. in tabulis *Hinrici Episcopi*
Anno 1254. nomen suum subscribit. Anno 1254. de collatione
trium mansorum in *Hottelē* ab eodem Episcopo
cœnobio Luccensi facta testatur.

LUDOLPHUS ex prænobili ac perantiqua *Co-
mitum Woldenbergiorum in Hildesienſi* Episcopatu
Anno 1258. gente genus traxit. Anno 1258. non solum vendi-
tioni bonorum quorundam *Hottelēnsium* con-
sensit, sed & juxta cum aliis nomine *Johannis Epi-
scopi Hillesheimensis* super curiam quandam in
Hottelē cum cœnobio *Loccumensi* transigit. An-
no 1259. cum Reverendissimo Capitulo aliisque
Diœceseos proceribus Episcopo suo *Johanni* syl-
vam *Bestenholz* resignat in favorem debitorum,
quæ dictus Episcopus ob emptionem castrorum
quorundam pro augenda diœcesi sua contraxerat.
Anno 1260. Eodem anno 1259. & 1260. *Johannes Episcopus* cœ-
nobio *Loccumensi* proprietatem bonorum quo-
rundam in *Hottelē* conferebat, quod idem Præ-
positus suo quoque testimonio roborabat. Dicto
anno quoque idem Episcopus præfato cœnobio vi-
ginti mansos in *Müllenem* contulerat, quod iterum
testimonio suo *Ludolphus* confirmavit. Donave-
rat sub idem tempus dictus Episcopus *Conrado* Ab-
bati & Ecclesiæ *Riddagshusane* decimam in *Brun-
delem*/ quod ipsum ut ratum esset anno 1260. publice
Ibid.

Ibid. Januarii literis datis confirmabat, quibus *Ludolphus* consensum suum apposuit. Paulo post eodem tamen anno Idem Episcopus Cœnobia S. *Godehardi Hildesheimii* emptionem decimæ in *Oldenrode* à *Rudolpho de Dalem* milite factam XV. Kal. April. confirmabat, cui Tabulæ quoque *Ludolphus* præpositus noster inter testes subscripsit. *Johannis* in Episcopatu Successor *Otto Dux Brunsvicensis* eundem Præpositum quoque testem citat, cum Anno 1260. (non igitur *Johannes Episcopus* Anno 1261. obire potuit) *Abbati & Conventui Novalis Beat. Mariæ Virginis*, vulgo *Marienrode* novem mansos in villa *Södere* fitos cum molendino ibidem ab *Egberto de Tossen* / *Episcopatus Hildesheimensis Camerario Hereditario* coëmptos confirmaret. Anno 1265. Idem Episcopus litem, quam cœnobium *Frankenbergense* prope *Goslariam* cum *Conrado Marschalko & Fratribus, Equitibus Hildesiensibus*, ratione novem mansorum in majori *Nawen* litis *Hildesie* definiebat, quo in judicio etiam Præpositus *Ludolphus* præfens erat, ac sententiã literis consignatam nominis sui appositione confirmavit. Sub finem ejusdem anni XII. Kal. Nov. *Otto Episcopus* contractus quosdam cœnobia *Riddagshufani* ratihabebat; Emerat *Abbas* pro monasterio suo à *Ludolpho de Dinkeler* / unum mansum in *Dinkeler* / à *Lucharde* relicta *Brunonis de Barmissen* / unum mansum in pago cognomine, ab *Hermann* dicto *Lepel* milite mansum dimidium in *Clauen* / à *Bertholdo & Ulrico de Clauen* mansum unum in villa ipsorum. Hi vero venditores cum ex Equestri ordine *Episcopatus Hildesheimensis*, Vasallique Episcopi essent, consensu *Otonis* opus erat,

An. 1265.
Chron. Fran-
kenb. p. 31.

- erat, cui in tabulam redacto Præpositus hic quoque
 Anno 1266. subscripsit. Anno 1266. Idem *Otto Episcopus* pro-
 prietatem decimæ *Hottelemensis* cœnobio *Luccensi*
 donabat, quod etiam *Ludolphus* hic ratum habuit.
- An. 1276. *JOHANNES Præpositus* anno 1276. in tabulis
Chron. Fran- Cœnobii *Georgii* montani prope *Goslariam* occur-
kenb. p. 41. rit. Triennio post *Otto Episcopus Hildesheimensis*
 decimam *Mechtesbusanam* cœnobio *Francken-*
bergensi Goslarie donabat, quod ipsum *Johannes*
 hic quoque subsignatione pridie nativ. *Johannis*
 An. 1283. *Baptistæ* ratum habebat. Idem Præpositus an. 1283.
Geneal. Illu- sex hortos in platea *Frisonica Hildesi*, ab *Aswino*
striff. Stein- *Equite Steinbergio*, qui easdem in feudum tenebat,
berg. c. 10. sibi resignatos *Collegiata Ecclesiæ S. Crucis* ibidem
n. 83. contulit. Cœnobium *S. Godehardi* hæctenus va-
 rias impetitiones propter decimam in *Oldenrode*
 sustinuerat, quas omnes *Sigfridus Episcopus Hil-*
 An. 1289. *desheimensis* anno 1289. XI. Kal. Octob. annullabat,
 & dictam decimam cum proprietate ipsius Abbati
 & conventui monasteri ejusdem perpetuo jure
 possidendum conferebat, cui donationi etiam testi-
 monium *Johannes Præpositus* subsignatione sua
 præbuit. Moriens bona sua *Reverendissimo Cathed-*
rali capitulo legavit, de quibus Testamentarii,
Arnoldus scilicet *Decanus*, *Bernhardus Scholasti-*
cus, & *Volradus Præpositus* montis decimam in ma-
 jori *Passerde* dictæ Ecclesiæ comparabant.
- An. 1294. *GEBHARDUS*, Successor ejusdem anno 1294.
 Id. Junii consensum dedit, cum *Sigfridus Episcopus*
Hildesiensis Henrico Comiti Woldenbergio duos
 mansos in *Södere* in perpetuum donaret. Idem
 An. 1296. an. 1296. die inventionis corporis *S. Stephani* proto-
 martyris ratam habuit ordinationem *Reverendis-*
simi

simi Capituli, ex bonis Antecessoris sui *Johannis Præpositi* factam.

SIGFRIDUS, Comes *Blankenburgius* anno 1304. Anno 1304.
 Præpositus erat, cum *Sigfridus Episcopus Hildes-* Chr. Frank.
heimensis VI. Id. Mart. *Alexandro Cænobii Fran-* p. 53.
kenbergensis Præposito V. donum altaris propria
 manu *Hildesii* conferret, & cænobii tabulas ac
 privilegia confirmaret, cui diplomati *Sigfridus*
 quoque nomen suum inter testes apposuit.

CONRADUS, in tabulis *Sigfridi Episcopi* anno
 1309. memoratur. Erat autem de gente *Comitum* Anno 1309.
ac Nobilium Dominorum de Querfort in Thuringia,
 cujus tamen neque *Hoppenrodus*, neque *Hennin-*
gesius in Genealogiis suis meminerunt. Domum
 hanc illustrem jam ante duo circiter secula reddi-
 derat *Lotharius Comes*, primo in *Electorem Saxo-*
nie, dein vero anno 1126. in Imperatorem electus
 & quamvis quoad *Querfortense* nomen in *Bru-*
none postremo Dynasta anno 1496. extincta sit,
 floret tamen adhuc hodie in *Celsissimis Mansfeldiæ*
Principibus Comitibusque, qui ejusdem gentis
 sunt. Ex eadem vero familia erat *Sigfridus*, qui
Insulam Hildesheimensem hoc tempore gerebat, Henninges
 Princeps summa virtute, singulari doctrina ac sa- Op. Geneal.
 pientia eximia ornatisimus. Fundator *Canonicorum* pag. 104.
B. Mariæ Magdalene Episcopalis Capelle Hil-
desii, quem sine dubio *Conradus Præpositus* san-
 guine proxime attigit. Ejus *Episcopi* tabulis dicto
 anno *Conradus Præpositus* partim consensum par-
 tim testimonium dedit, quibus cænobio *Marien-*
rodensi proprietatem quatuor mansorum in *Sö-*
dere ab equitibus de *Novali* emptorum VI. Non.
 Martii conferret, & permutationem XII. manso-
 rum

D

rum

rum prope *Dinfeler* pro decem mansis in sylva *Heinholtz* ab Abbate & conventu *Marienrodensi* cum Canonicis B. Mariæ Magdalenaë factam IV. Anno 1311. Non. Novembr. confirmaret. Anno 1311. circa Pentecoste *Henricus Episcopus*, *Sigfridi* Successor cum Reverendissimo cathedrali Capitulo quædam paciscitur, quæ *Conradus* nominis sui appositione subsignavit. Anno 1313. die B. *Benedicti Abbatis* *Hiuricus Episcopus* proprietatem totius villæ *Tossum cænobio Marienrodensi* vendebat, quod ut ratum permaneret, etiam *Conradus Præpositus* subscriptione sua stabilivit.

OTTO, Comes *Waldenbergensis*, *Henrici Episcopi* modo dicti ex fratre *Hermann* nepos, jam anno 1294. *Cathedralis Ecclesiæ Canonicus* erat, quo venditionem quatuor mansorum in *Södere* ab *Hinrico Comite Waldenbergio* gentili suo, cænobio *Marienrodano* factam consensu suo roborabat. *Chr. Frank. p. 53.* Anno 1304. VI. Id. Mart. quo *Sigfridus Episcopus Alexandrum Præpositum Frankenbergensem* confirmabat, Præpositus quoque insignis *Collegiatæ Ecclesiæ S. Mauriti* in monte prope *Hildesiam* existit. Cumque omni cura ac zelo ad promovendum cultum Divinum flagraret, decennio post *Oldecop. de Agapis Obs. 5.* astream charitatem instituit de decima sua in *Söde/* pago præfecturæ *Steinbruccensis*, pro trecentis & quinquaginta Marcis examinatis comparata. Charitas hæc aurea adhuc hodie quotannis mense Octobri à Patribus Societatis *Hildesii*, quibus bona ac reditus Præposituræ Montis *S. Mauriti Ernestus Bavarus*, *Archi-Episcopus & Elector Coloniensis* ac *Episcopus Hildesheimensis* anno 1595. cum

cum onere tamen, contulit, observatur, distribuiturque (quod in gratiam exterorum appono) gallina elixa cum flavo & pinguedine, affluente jusculo parata, adornata simul recenti carne suilla, ac pipere aliisque aromatibus adperso, à peculiari coquo, cui inde cognomen, confecta. Non possum, quin hendecasyllabum quoddam ante seculum & amplius ad Reverendissimum *Dominum Johannem à Münchhausen / Cathedralis Ecclesiæ Hildesienfis* quondam Canonicum ac Seniore à celebri isto tempore loci hujus medico, *Doctore Hermanno Neuwaldt* / magnæ doctrinæ ac judicii Viro, scriptum apponam, ceu quo charitatum ejusmodi usus ac ritus describuntur. Ita autem se habet:

En, gallina venusta Charitatis
 Ad nostras hodie volavit ædes
 Jure cum croceo coagulata,
 Mox cum quæro: quis huc eam volare
 Mandavit? replicat: Senex benignus,
 Et vir nobilis, à piis suum cui
 Est nomen monachis? Quid istud ergo?
 Per me ut innuat alma Caritatis
 Inter vincla suos parati amicos;
 Quos non ille aliter fovet benignus,
 Pullos quam foveo meos sub alis.
 At, quid pulpa suilla utrinque adhærens?
 Ut testes habeat sui favoris

D 2

Ari-

Aridumque quod est satis sagine,
 Ipsum ut denuo spiritus perungat.
 Quid vult hic croceum coagulatum?
 Fidem non fluidam, sed usque nexu
 Constantem stabili coire certa,
 Quæ vitam facit arte Christianam.
 Suntne vera prius relata? Quidni?
 Ergo rursus abi, Viroque dicto
 Ingentes age gratias benigno,
 Tanta ut dona Deus rependat ipse,
 Et quando unica charitas manebit
 Æternum, simul huic precare quæso,
 Ut in lætitia suæ futuræ
 Moretur sine fine Caritatis.

Anno 1317.
 Chr. Frank.
 p. 63.

Institutionem ipsam hujus caritatis *Henricus Episcopus* peculiari diplomate confirmavit, quo & pecunia simul præsentibus in templo distribuenda, & ritus circa celebrationem missæ observandi pluribus docentur ac mandantur. In illo *Episcopus Ottonem* hunc patrum suum vocat, juxta ejus ævi latinitatis stylum. Anno vero 1317. *Otonis* hujus ut Præpositi majoris mentio inter testes occurrit in tabula *Henrici Episcopi*, quibus bona quædam fratrum de *Sertze* à cænobio *Frankenbergensi* empta non solum huic consensu suo simul confirmat, sed & cum agnatis *Ludolpho* scilicet & *Otone* Comitibus *Woldenbergiis* *Canonicis Hildesimensibus* proprietatem duorum & dimidii mansorum in campis *Ferzen-*

zensibus fitorum cœnobio eidem ipsis Kal. Septembris donat. Anno 1318. die S. Ulrici, qui in 4. Julii incidit, certa pacta inter Episcopum & Capitulum ratione mancipiorum constituuntur, quæ Otto Præpositus quoque rata habuit. Cum vero eodem anno Henricus Episcopus Avenioni in Gallia, ubi tunc temporis summi Pontificis sedes erat, ex febre obiisset, Otto noster concordibus omnium suffragiis in successorem ejus electus est, præfuitque septendecim circiter annis. Non autem Otto hic ultimus gentis suæ exstitit, ut vulgo asseritur, quod forte de familia Comitum in arce Woldenberg sedem habente intelligendum, cum gens amplissima, inque aliquot stirpes hæctenus prognata demum in Gerbarde Comite an. 1383. tota defecerit. Appono hic seriem quandam Genealogicam, prout eandem ex tabulis fide dignis concinnare licuit, quo simul pateat, quot Comites Woldenbergii post Ottonis mortem adhuc superfuerint, quantumque à genuina hac, solisque tabulis innixa nec ulli circumstantiæ seu Chronologicæ, seu feudali repugnante Comitum serie differant, qui scriptis suis tabulas, ejusmodi Genealogicas inseruerunt Autores, & novissime quidem solertissimus Historicarum Germaniæ antiquitatum scrutator, Dn. Fridericus Lucas, alique.

Anno 1318.

Grafens
Saal
pag. 1154.

D 3

Her-

Hermannus 1218. 1223. 1234. 1241. 1242. 1246.
1247. 1249. 1267. 1269.

Hinricus 1218. 1223. 1234. 1239. 1241. 1244.
1246. 1249.

Hin-Ludol- Conradus Hoje-Johannes 1267.
ricus fus 1267. 1267. 1284. rus 1269. 1290. 1295.
1269. 1269. 1290. 1305. 1267. 1298. 1305. 1311.
1273. 1272. 1311. 1317. 1269. 1317. 1326. 1327.
1284. 1326. 1330.

Burchardus
1276.
1269.
1270.
Hinricus
1244. 1257.
1260.
1269.
1270.

Hin-Lu- Bur- Hin-Con-Her- Jo- Hoje-Bur-Hin-Mathilda, Bur- Her- Wol-Hin-Hin-Hin-Orto,
icus dol- char-ricus ra- man- han- rus, char- ri- Uxor Her- chardmann. the- ri- man- ricus Canon.
290. phus dus 1326. nus, nes Cano- dus cus manni, 1269, 1269. rus cus nus 1270. Hildes-
298. 1290. 1330. 1326. Can. 1326. nicus 1326. 1326. Equitis 1270. 1270. 1269. 1269. 1269. 1290. 1269.
1298. 1298. 1347. 1330. Hallb. Hild. 1333. Steinber- 1273. 1274. 1274. 1274. 1274. 1274. 1270. 1294. 1290.
1326. 1326. 1336. gii in *Do's* 1274. 1283. 1300. 1294. 1298. 1294.
1326. denburg. 1283. 1298.

Ludol-Johan- Bur- Gerhar- Wll- Otto Hin- Her- HIN- Mathil-
phus nes char- dus 1338. bran- 1336. ri- man- RI- da, Ab-
1333. 1333. dus 1346. dus 1365. cus nus CLIS, batiffa
1333. 1350. 1333. 1365. 1280. Epi- Gan-
1346. 1352. 1346. Can. 1290. fcopus dersh-
1350. 1376. 1351. * 1383. Hildes. 1314.
1351. * 1383. des, * 1318.
Ludolphus
1376.
OTTO, Epi- Hinricus
fcpus. 1302.

Her- Hin- Hin- Lu- Orto,
man- ricus
nus Con- ricus dolf Ca-
1300. vent. 1294. Can. non.
Rid- 1298. Hild.
dag-
hul, des. 1294.
1294. 1298.
1298. 1317.
1305.
1310.
1311.
1313.
1317.
1327.

OTTO, Comes Falkensteinus ad sylvam Hercyniam anno 1328. Præpositus erat, cum ejusdem antecessor, tunc Episcopus Otto, cum cænobio Marienrodensi concambium faceret, cui IV. Kal. Mart. assensum præbuit. Anno 1342. Henricus Episcopus Hildesheimensis proprietatem & dominium dimidiæ decimæ & quatuor mansorum in campis villæ Barveste sitorum, quos Johannes miles & Theodoricus famulus dicti de Salder / & Henricus de Barveste famulus ab eodem in feudo tenuerant, cænobio Marienrodensi donabat, idque ut ratum permaneret, Otto hic Præpositus consensum suum literis apponebat. Idem dein variis Henrici Episcopi ac Cathedralis quoque Capituli contractibus anno 1346. 1347. 1348. subscripsit. Postremus ejus annus 1349. est. Hoc enim cum Henricus Episcopus, Henricum de Bülcherfen / equitem Hildesheimense feudo castrensi in Marienburg hæreditario investiret, ratum quoque id ipsum habuit, tabulamque eum in finem confectam subsignavit. Eodem quoque anno cum Diderico Decano Senatui Hannoverano libertatem concessit sacellum B. Mariæ Virginis extra mœnia Hannoveræ condendi.

Anno 1328.

Anno 1342.

Anno 1348.

Anno 1349.

VOLCMARUS successor ejusdem statim anno 1350. nominatur in tabulis ædificium xenodochii S. Johannis prope pontem lapideum concernentibus. Sequenti anno 1351. Henricus Episcopus Judæis locum pro cœmiterio prope novam civitatem concedebat, ac iterum in vigilia Simonis & Judæ Apostolorum cum Senatu Brunsvicensi ratione litonum pacta quædam constituerebat, ac utrumque tabulis eam in rem scriptis roborabat, quibus iterum Volcmarus quoque nomen suum sub-

Anno 1350.

Anno 1351.

subscripsit. Erat autem hic fatalis ejusdem annus, quo in memoriam sui, die *S. Ambrosii Episcopi*, qui quartus Aprilis est, *Universitati Dominorum Vicariorum Ecclesie Hildesimensis* hortum quendam fossatis novæ civitatis *Hildesheimensis* penes valvam *Brunsvicensem* in parte australi vicinius annexum, quem fratres dicti *Bockfell* à Præpositura in feudo tenuerant, eique resignaverant, consensu Reverendissimi Capituli in perpetuum donavit.

Anno 1352. DIDERICUS, anno 1352. primo quadragesimæ die, *Gunthero de Bartenleben* Canonico Cathedrali *Hildesimensi* duos hortos prope curiam Præpositi in *Neapoli* sitam concedebat.

Anno 1357. NICOLAUS, anno 1357. domum suam ante urbem, quam *Burchardus* eques *Steinbergius* quondam ab *Ottone Præposito S. Mauritii* in feudum habuerat, pauperibus scholaribus donabat. Eodem anno *Hinricus Episcopus* pensionem annuam 30. marcarum argenti, quas *Simon* ultimus Comes *Dasfiliensis* ante hac cænobiiis *Amelunxbornensi* & *Lippoldesbergensi*, ut & Dominis de fraternitate *Kalendarum in Göttingen* & tribus altaristis in Ecclesia *S. Georgii* prope *Göttingam* in testamento legaverat, tabula publica recognovit, cui etiam *Nicolaus Præpositus* subscriptione sua consensum dedit. Anno 1365. *Johannes Episcopus Hildesheimensis*, *Nuncius Apostolicus*, *Wormatiæ* tum existens in causa sua cum *Ottone Scholastico* & *Vicario Ecclesie Hildesimensis Generali*, *Nicolaum* hunc una cum *Afwino*, *S. Mauritii* in monte, & *Henrico S. Crucis Ecclesiarum Præpositis* nec non *Hermanno Comite Ebersteinio*, omnibus cathedralis Ecclesie
Cano-

Canonicis Commissarium constituebat. Anno 1369. Anno 1369.
Vicarie S. Martini ad S. Johannis in Lüneburg/
 cujus patronus erat, dimidium plaustrum salis
 donat. Anno 1378. die decollationis *S. Johannis* Anno 1378.
Baptistæ, nomine Reverendissimi Capituli cum
Gerhardo Episcopo, internuncio *Ecchardo* ab *El-*
dingen/ Canonico Cathedrali agebat, ut tabulæ
 quædam dicti Capituli instrumento publico figil-
 loque Episcopali roborarentur. Exin contractus
 quosdam anno 1379. 1381. confirmat. Circa extre-
 ma ejus tempora *Gerhardus Episcopus* prope *Hil-*
desiam ante portam *Dammonis Carthusiæ* cæno-
 bium fundabat, cumque religiosi istius loci, ho-
 minem quasi exuentes strictiori vita multorum
 procerum animos commoverent, in iis quoque
Nicolaus Præpositus erat, qui moriens pleraque
 sua bona iisdem legavit.

ECCHARDUS ex equestri *Eldingiorum* familia
 ortus, à *Nicolao Præposito* rebus gerendis admo-
 tus est, eique successit, paucis quidem annis ma-
 gno tamen cum emolumento Ecclesiæ, omnium-
 que favore præfuit, anno 1390. obiit.

ECCHARDUS ab *Hahnense* eques *Hildesien-*
sis, cujus tamen familia ante dimidium circiter se-
 culum exspiravit. Occurrit autem in contracti-
 bus quibusdam anni 1391. 1394. & 1402. Quæ vul-
 go de ejus cum *Johanne Episcopo* suo dissidio &
 morte anno 1405. ex mærore contracta ab Histori-
 cis recensentur, cum debitis circumstantiis non
 satis probata, ac ex rumore vulgi absque judicio
 in chartas conjecta sunt, cum *Johannes Episcopus*
 de rumore ejusmodi à malevolis, quos multos ha-
 bebat, sine dubio in vulgus sparso, in publica dein

E

diata

diæta coram omni clero, vafallis ac populo palam conquestus fit.

Geneal.

ANNO 1405. GODSCHALCUS, ex perantiqua & generosissima *Crammiorum* equitum in *Episcopatu Hildesienfi & Ducatu Brunsvicense* gente ortus anno 1405 electus est, non diu tamen præfuit.

ANNO 1405.

DETMARUS enim eodem anno 1405. Equestris *Hardenbergiorum* in *Ducatu Göttingensi* familia natus Præpositus audit, eique ut & fratri ejusdem *Ludovico, Canonico Cathedrali*, castrum *Steinbruggense* hypothecæ jure in manus cessit. Anno

ANNO 1414.

1414. Idem cum fratribus suis *Diderico Equite & dicto Ludovico*, cum Præposito *Hildesii ad S. Crucem*, nec non agnatis suis *Diderico & Hildebrando Hardenbergiis, Hermanno Ruders* / civi *Northemensis* locum pro molendino ædificando in *Marca Suttthemia* ad *Lainam* concedit.

ANNO 1422.

ECCHARDUS ab *Sahuensæ* / junior, jam anno 1422. dignitate hac eminebat, ejusque cum *Johanne Decano & Henrico Scholastico* mentio in tabulis cœnobii *Georgimontani* occurrit. Anno 1423.

ANNO 1423.

Johannes Episcopus Hildesheimensis, cum *Bartholdo de Boch & Friderico de Rheden* / vafallis suis die Martis post festum corporis Christi contractum quendam hujus etiam Præpositi consensu confirmabat. Erat autem simul Præpositus insignis collegiatae *Ecclesiæ S. Mauritii* in monte prope *Hildesiam*, cui à *Magno Episcopo* anno 1427. Sabbathi

Jura Eccl. S.

Maur. p. 6.

ANNO 1427.

post purificationem *B. Mariæ Virginis* insignia privilegia, jurisdictionem criminalem & Advocatiam impetravit. Favet sine dubio eidem Ecclesiæ dictus Episcopus, quod frater ejusdem *Albertus Dux Saxonie Inferioris*, qui anno 1422. in prælio ad

ad

ad *Grondam* pro *Johanne Episcopo* occubuit, ibidem quoque Præpositus ante *Ecchardum* fuerit, cujus tamen dignitatis in *Alberto* hoc scriptores Genealogici non meminerunt. Anno 1429. Lunæ

Anno 1429.

post Dominicam Judica tres florenos annuos Canonici B. Mariæ Magdalenæ in aula Episcopali donabat. Anno 1433. cum *Magnus Episcopus* cum *Otone & Friderico* fratribus *Ducibus Brunsvicensibus* contractum quendam iniret, Martis post Dominicam Exaudi fidem suam pro Episcopo interposuit, quam eidem & successori ejus *Bernhardo*, ex *Ducibus Luneburgiis*, sequentibus quoque annis pluries dedit. Quantæ autem auctoritatis fuerit, vel ex eo apparet, quod litem inter *Nicolaum & Balduinum Archi-Episcopos Bremenses*, ratione debitorum contractorum solutionis, quæ hic isti promiserat, ortam, ac ad concilium *Basiliense* devolutam *Eugenius Pontifex* anno 1436. huic *Ecchardo Præposito* decidendam committeret, quod etiam absque partis alterutrius læsione præstitit, ac paulo post cum *Balduino Archi-Episcopo Norimbergam* ad *Albertum Romanorum Regem* profectus est. Anno 1443. novam ordinationem in xenodochio novæ civitatis constituit, ac sequenti anno domum leproforum prope & extra muros ejusdem, ad viam publicam, quæ ad castrum *Marienburg* ducit, à servitute ac omni censu Ecclesiæ debito liberabat, atque ad omnimodam utilitatem pauperibus Christi utriusque sexus infirmis in receptaculum concessit. Anno 1448. *Fridericus Archi-Episcopus Magdeburgius*, *Burchardus Episcopus Halberstadensis* & *Magnus Episcopus Hildesimensis* unionem quandam pro securitate suorum

Anno 1433.

Meibomius
op. T. 2. p. 76.

Anno 1443.

Anno 1444.

Anno 1448.

Spangenberg.

Chron.

Mansfeld.

c. 328.

- Principatum & pacis publicæ ad viginti annos inierunt, ac, filites inter eosdem orirentur, *Ecchardum* hunc cum quibusdam aliis arbitrum constituerunt. Civitas nova hæctenus muro quodam leviter cincta circa hæc tempora vallo muniebatur, quod ut commodius procederet, *Ecchardus Præpositus* quinque mansos in campo S. Godehardi anno 1450. lunæ ante Martini ab *Helmoldo Abbate* & conventu ejusdem cœnobii emptos eidem concessit. Eodem anno Præpositus noster cum fratribus & agnato, *Jordano*, *Borchardo*, & *Volcmaro*, equitibus de *Sahnensee* memoriam sibi in cœnobia virginum *Marienwerderano* die S. Bartholomæi quotannis constituunt. Anno 1457. cœmeterium Judæorum xenodochio ante novam civitatem donat. Triennio post obiit, cum ultra quadraginta annos Præposituram magna cum laude gessisset.
- ECCHARDUS, ex prænobili, jam tamen ante seculum extincta *Wendenorum in Ducatu Brunsvicensi* familia, Præpositus simul insignis collegiatae *Ecclesie S. Crucis & Archidiaconus Hildesii*, nec non *Canonicus Halberstadiensis* erat, cum in *Præpositum Hildesheimensem* eligeretur. Factum id est anno 1460. eo enim, tabulæ *Otonis Comitis Schaumburgii*, qua *Christiano Danie Regi* jus suum ad *Holsatiam ac Stormariam* resignat, *Ecchardus Præpositus* inter testes nomen suum apposuit. Anno 1463. in Hospitali novæ civitatis ab *Henrico Cotmanno* fundato ordinationem novam sancit. Anno 1465. 1466. pro *Ernesto Episcopo Hildesienfi* in commodum Diœceseos suæ certam pecuniæ summam mutuo sumentis fidem interposuit. Anno 1467. eundem *Episcopum* cum civitate *Hildesienfi*

siensi reconciliat, ac circa illa tempora quoque cum dicto Episcopo cœnobium S. Godehardi ex voluntate Abbatis ejusdem loci reformat. Anno 1471. post mortem *Ernesti Episcopi*, cum *Reverendisissimum Capitulum* super electionem successoris in partes secederet, ac inter Candidatos quoque *Henricus Abbas S. Michaelis Hildesheimii*, equestri *Bertkoviorum* gente ortus, designaretur, Præpositus noster *Hermannum*, *Hassie Landgrafium*, *Ludovici Pii & Hinrici III.* à quo moderna *Landgrafiorum* domus descendit, fratrem, *Canonicum Coloniensem & Præpositum Aquisgranensem* ad Episcopatum promovere statuit, faventesque hoc in negotio habuit non solum ordinem equestrem ac vafallos Diœceseos, qui etiam pro *Landgrafio* introducendo arma sumebant, castraque & oppida occupabant, sed & ipsos vicinos *Duces Brunsvicenses*, *Wilhelmum seniore*, ejusque filios *Wilhelmum & Fridericum*. Verum prævaluit pars quæ *Henningum*, *Cathedralis Ecclesie Decanum*, generosissimorumque & adhuc hodie florentium equitum ab *Haus* gente ortum, postulabat, qui etiam statim Romam properavit, confirmationemque obtinuit, non tamen ibi à Pontifice consecratus est, ut quidam affirmant, hoc enim *Bertholdus Episcopus Verdensis*, cognatus ejus, cujus quoque armis in possessionem Episcopatus devenerat, anno 1472. Martis post misericordiam Domini, *Hildesi* peregit. *Hermannus Landgrafius*, cum imminens Diœceseos exitium ex hoc diffidio, levioribus partium studiis primum accenso, prudenter prospiceret (namque pro *Henningo* stabant major Capituli pars, ipsaque eo tempore urbs *Hil-*

Meibomius
Op. T. 2. p.
524.
Anno 1471.
Scatenius
Ann. Pad. l.
18. p. 709.

desiensis, Bertholdus Episcopus Verdensis, Simon, Episcopus Paderbornensis, Ericus, Henricus & Anthonius, Comites Holsato-Schaumburgii, Bernhardus Comes Lippiensis, fortissimus sui ævi militia Dux) ex amore pacis electioni suæ cessit, posteaque Coloniensis Ecclesiæ Archi-Episcopatum, ac Paderbornensis administrationem obtinuit, nec unquam Diocesin Hildesensem rexit, ceu quidem literatissimus, deque universa Europæ Historia præclare meritis Imhofius alicubi legisse videtur. Non destitit autem Ecchardus Præpositus, cumque Painensem, aliasque Episcopatus arces sub arbitrio suo haberet, Balthasarum Ducem Meklenburgium juvenem adhuc in locum Hermannii Landgrafii postulavit, qui etiam cum fratre Duce regente, & aliquot centenis equitibus Episcopatum ingressus in arce Painensi à Præposito nostro exceptus est. Jamque ad apertum bellum dissensus hic iterum spectabat, præsertim cum, qui de compositione inter Balthasarum & Henningum laborabant, morerentur, & Balthasar cum suis arma civitati Hildesensi intentaret. Cum vero ab hac non solum tormentis bellicis acriter exciperetur, sed insuper castrum Steurwaldense civium eorundem armis occupatum Henningo traderetur, Dux Balthasar animum quoque mutavit, ac cum Suerinensi Infula contentus esse, quam ulterius incertam belli fortunam expectare maluit, inque Ducatum Meklenburgium regressus est. Anno 1480. Mercurii post Quasimodogeniti Ecchardus Præpositus quatuor talenta de officina fullonia in pago Ssum/ in annuos redditus Fabricæ Ecclesiæ suæ assignat. Sequenti anno Henningus Episcopo-

Notit.

Procer. Imp.

l. 4. c. 7. p. 4.

*Tripart. De-
monstr. p. 142.*

Anno 1480.

Anno 1481.

copus senio curisque enervatus ac quietis appetens, Episcopatum *Bertholdo Præsuli Verdensi*, aliquoties memorato, tradebat, qui ex per Illustri, antiqua atque ex *Aljatia* originem ducente familia *Baronum Landsbergiorum*, de Domo *Wormstall* in *Comitatu Schaumburgio* ortus erat, Princeps *Kranzii* scriptoris coævi elogio, magnis naturæ dotibus præditus, procera longitudine & excelsa statura, humanitate pleno vultu, singulari ingenio ac dexteritate eloquentiæ pollens, simulque Principibus ac vicinis urbibus charus. Hic cum statim sub initium regiminis sui Diœcesin ære alieno pressam liberare studeret, ac inter alia cerevisiarum accisam imponeret, civitas vero *Hildesimensis* ad hanc se non teneri arbitraretur, divisio animorum ac diffidentia inde orta, quæ cum in graviora facile erumpere potuissent, anno 1482. die Lunæ post *Panthaleonis* interpositione civitatum vicinarum sopita ad tempus est, quibus tractatibus *Ecchardus Præpositus* quoque consensum suum apposuit. Mortuus demum anno 1488. cum in decimum octavum annum utiliter ac fideliter præfuisset, ac *Ernesto Archi-Episcopo Magdeburgensi Saxonie Duci* à primariis consiliis exstitisset. Effigies ejus adhuc hodie in atrio equestri supra capellam *S. Laurentii* prope *Bartholdum Landsbergium Episcopum* comparet.

HENRICUS, Comes *Schwarzburgius*, *Guntheri Comitis* ac *Eichsfeldia* Provisoris filius, ex matre *Mansfeldia*, capellam conceptionis *B. Mariæ Virginis* in summa æde renovat; ac *Marienburgum* obtinet. mortuus 1499.

LEVINUS à *Beltheim* / gente antiquissima & ad-

Chytraus
Sax. l. 2. p. 62.
l. 12. Metr. c.
17.

Anno 1482.

Anno 1488.
Meibomius
Op. T. 3. p. 468

- adhuc hodie per Saxoniam universam in plurimis stirpibus florentissima ortus, anno 1507. dignitatem adipiscitur. Anno 1513. pro *Johanne Episcopo Hildesienſe, Conrado, Ludovico & Jodoco* equitibus ac Mareschallis Diœceſeos hæreditariis de *Swichelt* / fratribus, cum ab iisdem ingentem pecuniæ summam in commodum patriæ mutuo summeret, fidem suam interposuit. Anno 1515. *Guntherus, Comes Mansfeldius* cum *Cassaro* ab *Uden Dorff* litem gerens, eundem pro arbitro constituit, quam etiam composuit. Eodem tempore in diœcesi *Hildesienſi* *Johanni Episcopo* lis erat gravissima cum *Burchardo, Hildebrando & Conrado* equitibus de *Salder* / fratribus, à quibus Episcopus arcem *Lawenstein* / parenti illorum *Hinrico ab Episcopi Præ-Antecessore Bertholdo* oppignoratam, redimere studebat, hi vero cedere recusarent, quod tempus redemptionis in literis contractus expressum nondum effluxisset, & *Johannes Episcopus Henrico Salderio* parenti eorum præterea promississet, se ipsi ac filiis ejus præfecturam illam fruendam, quamdiu ipse viveret, relicturum esse. Lite ut dictum inde exorta, sententia tandem à *Levino Præposito*, ceu docto ac pacis amante, per modum compromissi expetitur, quam etiam anno Anno 1518. 1518. ita tulit, ut, si altera pars eadem se continuisset, patria tota armorum tumultu non conturbata fuisset. Anno 1524. die S. Andreae controversiæ quædam inter Reverendissimum Capitulum ac civitatem ortæ ejusdem interventu componuntur, qualem compositionem quoque in alia causa anno Anno 1529. 1529. firmat. Anno 1532. castrum *Marienburgum* pignoris loco obtinet fratrique *Matthiæ* ad inhabitant-

tandum concedit. Mortuus anno 1531. effigies ejus ære expressa adhuc hodie in ambitu templi *Cathedralis Hildesiensis* ad exteriorem parietem capellæ S. Laurentii conspicitur, cum sequenti inscriptione: Anno Domini 1531. die 8. Maj. obiit egregius Dominus, *Levin à Beltheim* / J. U. D. *Hildesheimensis, Ascaffnaburgensis, Goslariensis, S. Bonifacii Halberstadiensis & in Friedlande Præpositus.* Nec non *Moguntinensis Halberstadensis, Hildesheimensis ac Hamburgensis Ecclesiarum* Diaconus, Canonicus, Sanctissimi Domini nostri Papæ cubicularius, & Apostolicæ sedis Protonotarius. Cujus anima requiescat in pace.

Anno 1531.

OTTO, *Comes Schaumburgius*, anno 1531. primo statim anno in Episcopum post obitum *Balthasaris Præsulis* eligebatur, quod laceræ ac dissipatæ Dioceseos restaurator futurus speraretur, cum *Wilhelmus Nassovius*, avunculus ipsius, in aula *Caroli V.* Imperatoris senatus Princeps esset, adeoque causam hanc optime promovere posset. Quoniam vero frater natus major *Johannes*, ex conjugē sua *Elisabetha, Frisæ Comitissæ* filia prolem non suscipiebat, Otto animum diutius in diversa agitabat, eaque propter confirmationem à sede Romana non expetebat. Præposituram tamen adhuc annis aliquot retinuit, & anno 1536. in literis quibusdam concessionis die Martis in festo Paschatos adhuc gessit. Resignavit eandem paulo post fratri *Antonio*, annoque 1542. Comitatus sui regimen suscepit. Ducta in uxorem *Elisabetha Ursula, Ernesti Ducis Brunsvigo Lüneburgii in Zell* filia. Obiit demum anno 1576. inque eminente ex filiarum una

Anno 1531.

Hojerus
Chron. Mol-
lenbec. p. 90.

Anno 1536.

F

Po-

posteritate adhuc hodie de *Ecclesia Hildesheimensi* præclare meretur.

- ANTHONIUS Comes *Schaumburgius*, Præpositus simul *Leodiensis* ac *Trajectensis*, anno 1540. fratrem *Adolphum* Coadjutorem *Archi-Episcopatus Coloniensis* suum in Præpositura Commissarium habebat, qui in vespera Petri & Pauli Apostolorum ejusdem nomine, *Johanni Wildesfurio*, celebratissimo *Hildesiensium Consuli*, consensum super aream quandam in nova civitate concessit. Anno 1551. *Anthonii* hujus Præpositi Commissarii ex Reverendissimo Capitulo erant *Burchardus* ab *Oberg* / *Décanus S. Andreae* (paucis annis post *Episcopus Hildesiensis*) & *Johannes Stein* / qui die *Dominicæ Lætare* hortum quendam leprosis ante novam civitatem assignabant, & adhuc anno 1553. Mercurii post *Elisabetham* captivum quendam liberum pronuntiabant, quo dictus Dn. *Stein* / curiæ *Episcopalis* simul officialem se scribit. An. 1557. Anno 1558. post obitum fratris supradicti *Adolphi* in *Archi-Episcopum Coloniensem* eligitur, & sequenti moritur, *Coloniæ* juxta fratrem sepultus.

- WILHELMUS, Comes *Schaumburgius*, Præpositus *Meschedensis* & post fratrem *Anthonium Hildesiensis*. Anno 1570. 26. Nov. cum Senatu novæ civitatis de jurisdictione criminali quædam paciscitur. Anno 1575. eidem novos aquæ ductus concedit. Obiit anno 1580. & *Mollenbecæ* in *Comitatus Schaumburgici* cœnobio, sepultura gentilitia, requiescit.

ANTHONIUS, Comes *Schaumburgius*, antecessoris sui *Wilhelmi* ex fratre *Ottone*, etiam dicto, nepos, *Archi-Diaconus* simul ac *Décanus Metro-*
poli-

politanae Coloniensis Ecclesiæ erat. Anno 1585. Anno 1585.
 18. Augusti, cum Senatu civibusque novæ urbis
 ratione unionis perpetuæ cum civitate *Hildesien-*
si biennio ante sancitæ tranfigit. Demum *Mindensis*
Episcopus in locum *Henrici Julii, Ducis Brunsvigo-*
Luneburgii electus anno 1599. in arce *Petersha-*
gensi obiit, successoremque in Episcopatu habuit
Christianum Ducem Brunsvigo-Luneburgium.

ARNOLDUS, *Liber Baro de Buchholz* / Sereni-
 que *Ernesti Bavari, Electoris Coloniensis*, in Epi-
 scopatu *Hildesheimensi* Consiliarius Intimus. An-
 no 1599. 15. Octobris à Reverendissimo Capitulo Anno 1599.
 inauguratus est. Anno 1604. 15. Januar. vice Præ- Anno 1604.
 positum quoque in monte S. Mauritii egit. Anno
 1612. *Henricus Meibomius*, & biennio post *Christo-*
phorus Browerus, uterque diligentissimus Histo- Anno 1612.
 ricarum Germaniæ antiquitatum scrutator, ille Anno 1614.
Historiam Irmenfulæ Saxonicae à se consignatam,
 hic vero vitam *S. Berwardi & S. Godehardi Episco-*
porum Hillesheimensium ex veteri Manuscripto de-
 sumptam publicis typis edebant, ac quoque Præ-
 posito huic dedicabant. Eodem tempore ex parte
 Serenissimi sui, tanquam Commissarii in causa ci-
 vium seditiosorum *Aquisgranensium* contra Ma-
 gistratum ejus urbis, subdelegatus erat. An. 1624. Anno 1624.
 Serenissimi *Ferdinandi Electoris Coloniensis & Epi-*
scopi Hildesien- in causa Diœceseos legatus ad au-
 lam Cæsaream ibat. Moritur anno 1632. 21. Dec. Anno 1632.
Leodii, cum præcedente anno, 20. April. Reve-
 rendissimo Capitulo, ne in electione futura vel par-
 tium studia, vel superiorum dispositio Ecclesiæ
 juribus præjudicium ferrent, successorem com-
 mendasset.

ARNOLDUS, *Liber Baro de Hounsbrug / Dominus in Ostam / Moll & Berringer / Cathedralium simul Ecclesiarum Magdeburgensis ac Leodiensis Canonicus, nec non vice Præpositus Ecclesiæ collegiatæ S. Mauritii in monte, ab antecessore Reverendissimo Capitulo commendatus est. Merita sua jam superioribus annis probaverat, inprimis cum anno 1629. Serenissimi Ferdinandi Electoris Coloniensis ac Episcopi Hildesiensis nomine litem restituendarum Diœceseos præfecturarum in Camera Spierensi felici cum effectu ad finem perduceret. Sub finem tricennalis Germanici belli multa pro incolumitate Ecclesiæ, subditorumque conservanda, ac rapinis militaribus avertendis tulit,*

Anno 1550. *fecitque. Anno 1550. mense Octobri Serenissimi Maximiliani Henrici, Ferdinandi Successoris, in possessione Episcopatus hujus acceptanda Commissarius erat, ac juramentum à Ministris ejusdem Anno 1665. Hildesi exegit. Obiit anno 1665. 16. Mart. Leodi inque testamento suo magnus benefactor Collegii patrum Societatis apud Hildesenses ac fundator Facultatis Theologicæ ibidem existit, qui effigie ejusdem refectorium suum adhuc dum adornant, & Patronum suum quotidie in oculis habent.*

FRANCISCUS EGON, antiquissima *Principum Fürstenbergiorum in Suevia* domo ortus, *Chor-Episcopus* primum ac *Decanus Metropolitanae Coloniensis & Præpositus ad S. Gereonem* ibidem, dein *Episcopus Argentoratensis, Administrator Abbatiarum Murbacensis & Luderensis, nec non Stabulensis ac Malmundariensis* erat, Serenissimoque *Maximiliano Henrico*, æternæ memoriæ dignissimo Principi, ab intimis Consiliis, ejusque aulæ

aulæ supremus Magister, anno 1670. 21. Junii à Anno 1670.
Neapoli sua homagium suscepit. Obiit anno 1682. Anno 1682.

HERMANNUS WERNERUS, ex primaria
Hassia quondam nobilitate, *Wolfiorumque in Gu-*
denberg / dein in *Metternichiorum* gentem adopta-
 torum domo genitus, patrem habuit *Johannem*
Adolphum Liberum Baronem de Metternich / con-
 dictum *Wolff* / Dominum in *Gracht & Langenau* /
 Dynastam in *Giblar* / *Flechingen* / *Arnbach & Oden-*
hall / Cæsareæ Majestatis ac *Electorum Coloniensis*
 ac *Bavari* Consiliarium intimum ac Camerarium,
 qui & Liberi Baronatus dignitatem, (qua tamen
 majores ejus jam eminuerant) ac feudum *Bisperode*
in Ducatu Brunsvicensi, extincta *Werderorum*
 equitum gente, familiæ suæ acquisivit. Ipse Re-
 verendissimus *Dominus Hermannus Wernerus* jam
 ab anno 1665. 5. August. *Cathedralis Ecclesie Hil-*
desiensis Scholasticus, ab anno vero 1676. 30. Mart.
cathedralis Paderbornensis Decanus erat; Quo
 tempore, exemplo certe hætenus nullo, in qua-
 tuor Cathedralibus summisque Germaniæ Eccle-
 siis ex una *Wolff Metternichiorum* domo quatuor
 fratres Decani numerabantur, FRANCISCUS WIL-
 HELMUS scilicet, metropolitanae Moguntinæ, ubi
 dein idem Præpositum egit, *Ignatius Spira*, *Fer-*
dinandus Ernestus Osnabruggi, ac noster *Hildesii*.
 Anno 1682. 30. Aprilis Præpositus *Cathedralis Hil-*
desiensis inauguratur, annoque sequente 20. Mar-
 tii *Neapolim* suam homagio sibi obstringit. Eodem
 anno, 15. Septembr. *Ferdinandi Fürstenbergii Epi-*
scopi Paderbornensis ac Monasteriensis defuncti,
 Principum suo ævo literatissimi, ac Literatorem
 Principis in sede *Paderbornensi* Successor eligitur,

Anno 1682.
 1683.

Anno 1704.

Diæcesique huic & Præposituræ magna cum clementia ac indulgentia absque subditorum onere præfuit ad annum usque 1704. quo die 4. Maj. placida morte, maximo cum subditorum luctu *Paderbornæ* exspiravit Princeps optimus, ac verus patriæ pater, cujus prosperitatem ut post mortem etiam foveret, utrique tam Episcopatu, quam Præposituræ, ad exemplum *Arnoldi*, Præ-Antecessoris sui, de successore prospexit.

Pag. 34.

FRANCISCUS THEODORUS JOSEPHUS, ex per *Illustri Baronum Landsbergiorum* familia de domo *Erwitte in Westphaliæ Ducatu*, cujus Archiatrapam pater ejus *Theodorus* egit. Ejusdem vero cum *Bartholdo Episcopo Hillesheimensi*, de quo supra actum, gentis existit. Præterquam enim, quod fide Manuscripti cujusdam Genealogici hoc asseratur, confirmant quoque id insignia duorum *Bartholdorum Landsbergiorum* dicti Episcopi agnatorum columnis templi Cathedralis nostri ante altaria omnium sanctorum & S. Catharinæ affixa, in quibus si forte disparitas quædam argueretur, novum tamen non est stirpes quasdam unius familiæ differentia in quibusdam insignia habere, quod *Illustri præ cæteris exemplo Doctissimi Autor Chronici Frankenbergensis de Comitibus Woldenbergensibus* docet, quorum quinque differentia insignia exhibet. Materna origo per *Illustres Barones de Reue* respicit, inque iis *Carolum Casparum ac Damianum Hartardum, Archi-Episcopos & Electores, hunc Moguntinum, illum Trevirenses* proxima cognatione attingit. Ad *Cathedralem Hillesheimensem Ecclesiam*, anno 1673. accessit, ut & ad *Osnabruggensem*, ac ser-

tim

tim ita eminere cœpit, ut anno 1698. post discessum *Divi Ernesti Augusti*, primi Electoris *Brunsvigo Luneburgii & Episcopi Osnabruggensis*, inter candidatos ejus Diæceseos eundem publica fama referret, ubi tamen vota sua Serenissimo CAROLO, *Lotharingiæ Duci*, die 14. August. cessit, eique à primariis status consiliis est. Anno 1700. à Gloriosæ memoriæ Principe, *Jodoco Edmundo Brabekio, Episcopo Hildesensi*, regiminis ac Senatus aulici Præses constituitur, annoque sequenti ab eodem ad sedem Romanam ablegatur. Cumque ibi doctrina imprimis ac dexteritate inclaruisset, ac insuper antecessoris sui commendatio, ad summum Pontificem ac *Reverendissimum Cathedrale Capitulum* accessisset, Præposituram anno 1704. die 9. Sept. obtinet, cumque totius civitatis applausu sub tormentorum majorum in vallis epplosionibus terna vice repetitis, inauguratur, ac comitantibus Celsissimo, Reverendissimisque, Domino *Maximiliano Henrico Josepho, Episcopo Rhodopolitano*, suffraganeo, ac *Decano Hildesensi*, & Dno *Constantino Wenero L. Barone de Gymnich* ex domo *Blatten/ Cathedralium Eccles. Leodiensis ac Hildesensis Canonico* hujusque presbytero seniore, nec non reliquis Dn. *Capitularibus, Vicariis, Ministerialibusque* ad curiam *Brabekiam* deducitur. Eidem, ceu politioris literaturæ, ac antiquitatum Historicarum fautori insigni, meoque jam per complures annos Patrono, Catalogum hunc Reverend. ejus Antecessorum, ex monumentis primo erutum, inque ordinem Chronologicum redactum, tunc cum voto obtuli, nunc revisum atque plurimis in locis auctum. Cui quoque ut faustum ac diuturnum regimen divina providentia largiatur tam subditi quam exteri optant sperantque.

RE-

Anno 1704.